

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקיז ♦ שנה י ♦ שבת סליחות

שב"ק כי תבא ♦ אלול ה'תשפב

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוך נותן לך נחלה וירשתה וישבת ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו'.

הנה האור החיים הק' פירש הפסוקים הק' בדרך רמז ונביא כמה דברים ממנו, בראשונה דיקדק באומרו "והיה" שהוא לשון שמחה כנודע, שכן מובא במדרש רבה, ולכן פירש שבא הכתוב להעיר שאין לשמוח אלא בישיבת הארץ אשר ה' אלוך נותן לך נחלה, ועל דרך שכתוב אז ימלא שחוק פינו וגו' (תהילים קכו, ב) וגם שידע בליבו כי לא בכוחו ולא בעוצם גבורתו בא לרשת את הארץ אלא שהוא מתנת ה' אשר הוא נותן לך.

וגם בא לומר שיש להוריש הארץ מיושביה ויגרש אויבי ה' מארצו, ועוד שבא לא שיישבת הארץ שהיא מצוה בפני עצמה, כמו שמצינו כמה הפליגו רבותינו במצות ישיבת הארץ (כתובות דף קיג, בבא מציעא דף צא).

והוסיף האור החיים הק' לכתוב והצאתי בפרשה זו שרומזת גם כן ביאת ארץ העליונה, ואמר והיה כי תבא, שאין ראוי לאדם לשמוח אלא כשיבוא לארץ העליונה, כי שמחת עולם הזה אינה אלא הבל ורעות רוח וחזר ופירש על איזה ארץ מדובר, ואמר ה' אשר ה' אלוך נותן לך נחלה, כי לזו יקרא נחלת עולם, ודיקדק לומר בלשון "נותן לך" כי בערך מה ששואה עולם העליון, כל מה שיתן אדם בעדו לא יגיע לחלק מאלף אלפים משוויו, ולזה אמר הכתוב "אשר אני נותן לך" בתורה מתנה, ולצד שצריך האדם לטרוח בעוה"ז לקיים תורה ומצוות לזה אמר "וירשתה" וגם אמר "וישבת בה" על דרך אומרים של חז"ל צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ומה שאמר ולקחת מראשית כל פרי, פירוש שאדם לא יקח בידו להקביל פני ה' אלא מדברים שהם מובחרים שעשה בעולם הזה (ע"כ דברי האוה"ח הק')

והנה מה שכתב האור החיים הק' הנ"ל שאין לשמוח אלא בישיבת ארץ ישראל, נביא גם מדברי הספר הק' חרדים שכתב גם כן רמז זה שחז"ל אמרו כל מקום שנאמר והיה הוא לשון שמחה, ומביא גם את שיטת הרמב"ן שיישבת ארץ ישראל הוא אחד מתרי"ג מצוות שבתורה ובכל עת ורגע שהאדם הוא בארץ ישראל הוא מקיים המצוה הזו, וידוע שעיקר שכר המצוה הוא על השמחה הגדולה שבה הוא שמח וכדכתיב מתחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה" אם כן צריך היושב בארץ ישראל להיות שמח תדיר במצוה התדירה באהבתו אותה, אבל הוסיף לכתוב דלכך כתוב תיבת "והיה" אצל מצות ישיבת ארץ ישראל לרמז לשמחת המצוה, אבל גם הוא סמוך בסמיכות לסוף פרשת כי תצא ששם כתוב הפרשה של עמלק לרמז לחרדת המצוה מהרצועה התלויה באויר ויסורין של ארץ ישראל שהם כמו מזבח כפרה שעל ידי הצרות שבארץ ישראל, מתנכים ומתמעטים העוונות והעם היושב בה הוא נשוא עון וכתוב וכיפר אדמתו עמו, זה דוקא בעונות קלים ששבים ומתחרטים עליהם, ובזה היסורין האלו ממרקים.

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ד' אלהיך, נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה. יש לעיין בפסוק שבריש פרשתנו שהיא הפרשה היחידה שמתחילה עם המילה והיה, ואין "והיה" אלא לשון שמחה. בד"כ קנאה מחלוקות ומריבות נגרמות כשהאדם הוא בעצבות, הוא ממורמר על כל העולם, אבל לא כן כשהוא בשמחה ובטוב לבב. ובזה אפ"ל למה לא כתוב תבואו אל הארץ אלא "תבא" לשון יחיד דהוא מרמז שיבואו לארץ כאיש אחד ובלב אחד. כן כל זמן שאין לאדם נכסים אין סיבה מיוחדת לחלוק ולריב, ועיקר המריבות והמחלוקות במשפחה ובקהילה מתחילות, כשישנם נכסים ובפרט בעת חלוקת הירושה, הרי אז הנסיון הוא גדול.

זה אומר בפסוק כשאנו עומדים לרשת את הארץ ולקבל חלקות, הרי אז תב"א, ת'היו ב'אחדות כאיש אחד, על כן "והיה" זו שמחה. ומרומז במילה "כ"י" שהוא ר"ת כלל ישראל, תבא תהיו כאיש אחד.

ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוך (כו-יא)

לכאורה אין האדם יכול לשמוח? הרי תמיד עלולה לעלות לו מחשבה שמא מגיע לו עוד יותר, אולי יכל להשתדל יותר, יתכן והיה מרויח יותר אילו היה פועל באופן שונה וכדו'. אומר לנו הקב"ה: אימתי אדם יכול לשמוח באמת, רק כאשר הוא מבין שכל מה שיש לו מהקב"ה. ומתבונן במי שנתן לך את כל הטוב שבידך. אדם המקבל גביע כסף מהמלך, יותר משהוא שמח בגביע הכסף מצד ערכו הממוני, שש ומתפאר הוא בכך שזכה לקבל מתנה מהמלך, זהו: "ושמחת בכל הטוב, אשר נתן לך ה' אלוך"!

וממילא אל לו להרהר בהרהורי שוא 'מה היה קורה אילו...! - רק בצורה כזו נוכל להרגיש באמת את 'איזהו עשיר? השמח בחלקו. ואכן, נאמר בתהלים: "עבדו את ה' בשמחה" (תהלים ק, ב). "בשמחה" אותיות "מחשבה". השמחה היא רגש ומחשבה היא שכל, ובכל זאת שתיהן מורכבות מאותן אותיות, ללמדנו ששמחת אמת מושגת על ידי התבוננות מחשבתית נכונה.

המביט על העולם בעין רעה מביא את העונש שלו על עצמו במו ידיו. הוא חי בגיהנם שברא לעצמו. ואילו המביט בעין טובה, מרגיש את הזכות ואת האושר לחיות בעולם שגם אם אינו מושלם, הוא מסוגל לטעום בו טעם גן עדן.

א' סליחות - לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה

סליחות ראשונות כידוע היא עת רצון המסוגל, ומובא שיום זה היה מהזמנים היחידים שהרה"ק ר' פנחס מקוריץ ז"ע, היה מקפיד ללכת במיוחד למקוה באשמורת הבוקר.

איתא מהבעש"ט הק' ז"ע בזמן שמידת הדין מתוחה בעולם, בפרט כעת אחרי מעל שנה קשה ומרה אי אפשר להתפלל ולבקש בפה על מה שצריכים, כי המקטרגים סותמים השערים לקבלת התפילה. והעצה לכך הוא להתפלל ברמזיה ובמחשבה.

כיון שהקב"ה נמצא עם כלל ישראל בכל מקום, מעתה בקל יתקבלו התפילות, דהנה אמר הכתוב "לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה".

וכיון שבני ישראל יש להם לב נשבר, ואפי' רק בעת התפילה עצמה, כשהם נותנים ליבם על מה שעבר כל השנה, אסונות נוראים וכו', הרי שלב נשבר זה מעלה התפילות אל השי"ת בלא שליחים ואמצעים, ואינו נצרך כלל וכלל למלאכי עליון שיעלו התפילות.

מאחר והקב"ה נמצא לידו, הוא מקבל התפילה הישר לידו. ובלב נשבר, גם אם נשמיע רק קול הברה בעלמא, בלא כוונה ראויה, הוא ית' יקבל את שוועתינו. (בדרשת א' סליחות תשפ"א)

אשר ציויתנו", דהיינו על זה שאיני סובר שקיימתי כאשר צריך לקיים וסובר אני שעשיתי כמו שצריך ועל זה גופו הוא מתודה ולכן נקרא "יודי מעשר".

ופירש בזה הרה"ק מסאטמאר זצ"ל בספר דברי יואל, אחרי שהביא את דברי קודשו של הרה"ק בעל הקדושת לוי מברדיטשוב זצ"ל שפירש מה שאומרים אנו בימים הנוראים בראש השנה הנוסח "כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם" שהפירוש הוא שהקב"ה זוכר כל מה שאדם שוכח, זהו הוא בין במצות ובין בעבירות והכוונה הוא שאם אדם עושה מצוה ומחזיק את עצמו מזה לצדיק וגם הוא מתגאה מזה, אז השי"ת שוכח מזה ולהיפך אם אדם עושה עבירה חלילה הזכר מזה וידע שצריך לתקן מה שעשה והוא בבחינת "וחטאתי נגדי תמיד" אז השם יתברך כביכול שוכח מזה העבירה שעשה זה, משא"כ אם כשעשה מצוה שוכח מזה תיכף וחושב לעצמו שאין לו במה להתגאות מזה הרי יודע הוא שכמה שיעשה עוד לא יצא ידי חובתו, אז השם יתברך כן זוכר את המצות עכ"ל.

זה בדרך כלל מצוי ההבדל הזה בין יראי השם ובין אנשים פשוטים שיראי השם העושים מצוות הרבה הם שוכחים מזה מכיון שחושבים שלא עשו כמו שצריך משא"כ אם עשה עבירה הוא לא שוכח זאת לא חושב הוא שהעבירה הוא עבירה גדולה שעשה והוא מתחרט עליהם כל הזמן, אבל אנשים פשוטים אם כבר עשה איזה מצוה חושב שמגיע לו כבר כל העולם הבא וכל הגן עדן פתוח הוא לו, אבל את העבירות הוא שוכח וחושב שלא עשה כלום ויש לו על זה כמו שנקרא היום בשם התיישנות, כלומר שמכיון שכבר עבר הרבה זמן כבר נשכח העבירה אבל באמת הוא שאין שכחה לפני כסא כבודו וכמו שאומר הפסוק ולכן זה החילוק בין שניהם.

ונחזור לדברי הרה"ק הדברי יואל זצ"ל שאמר שע"פ דברי בעל הקדושת לוי זצ"ל נוכל לבאר מה שכתוב כאן בפרשה "לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי" דלכאורה קשה איזו וידוי הוא דהרי לא מחשיב את הרעות רק אומר דברים הטובים שעשה ואומר "עשיתי ככל אשר ציויתנו" וידוי הרי צריך לומר ולהתודות שעשה דברים לא טובים, רק הפשט הוא שהיודי הוא על אומרו "ולא שכחתי" שעשיתי רק דברים טובים אבל מכיון שלא שכחתי מזה, זה נקרא כמו חטא וע"ז הוא מתוודה כי כשעושים דברים טובים צריכים תיכף לשכוח מזה ולא להחזיק את עצמו צדיק וגדול בזה ע"כ.

והנה הוא אחד מיסודות החסידות של הבעש"ט ותלמידיו הק' ותלמידי תלמידיו עד היום הזה, הענין של מידת הענוה שאף שהם תלמידי חכמים וחסידים ויראי השם, מכל מקום בעיניהם הם כאילו הם לא עשוי כלום זה המידה מביא לידי כל המידות טובות וכמ"ש חז"ל שהענוה גדולה מכולם, ומביא לכל הקדושה ולחסידות ולרוח הקודש, מכיון שהשכינה שורה עליהם, משא"כ בעלי הגאווה שאף שהם לומדים ועושין מצות מכל מקום אם מתגאים בעצמם זה פוגם כל הקדושה ולכן אצל החסידים היה זה מהיסודות החזקים שיש לעבוד על זה, שידע האדם שפלות עצמו ומכל מקום צריך האדם לפעמים להיות בבחינת יוגבה לבו בדרכי השם, שאם לא כן יכול ליפול לעצבות ולמרה שחורה שזה מקלקל ביותר שאין השכינה שורה עליהם, משום שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה דהיינו שישמח ישראל בעושיו לשם שמים, והכלל בזה שידע אדם שכל הגדולה של האדם הכל מאת השם יתברך הוא שאף שידע אדם מעלת עצמו בתורה ובמידות טובות מכל מקום יאמין שזה הכל מאת ה' יתברך ואל יאמר כוחי ועוצם ידי עשה את החיל הזה, ולכן עלינו להתחזק בכל ענינינו ובפרט בהתקרב ימי הדין והימים הקדושים של ימי הסליחות שה' יקבל תפילתינו ותחנונינו ויעלו יבואו לפני כסא כבודו ויתן לנו ה' שתכלה שנה וקללותיה ונזכה לשנה טובה תחל שנה טובה עלינו על כל ישראל, והעיקר שנזכה כבר לביאת המשיח שעל זה אנו מחכים בעיקר שתתגלה כבוד ה' ומלכותו בכל העולמות, בביאת גואל צדק ברחמים גדולים ובחסדים מגולים אמן כן יהיה רצון.

והוסיף לכתוב החרדים בזה"ל: אבל הבאים לארץ ישראל ואין שמים על לב כי הם בהיכל המלך ומורדים ופושעים ומרבים במשתאות של סעודת מריעות עליהם הכתוב אומר "ותבואו ותטמאו את ארצי וגו' וכתוב "כי תבואו לראות פני מי ביקש מכם רמוס חצרי", ואל יעלה על ליבם שאחרי מותם ישארו בארץ ישראל, אלא במותם יגרשום חוצה ככלבים וכו', וכל הרשעים בארץ ישראל נפשותם נשלכות לחוצה לארץ.

וכתב הרמב"ן דעיקר כל המצות שבתורה הם ליושבים בארץ הק' וארץ ישראל אינה מקיימת עוברי עבירה, ולכן כל אדם יחד בבואו אל ארץ ישראל להיות ירא שמים כפלי כפליים ממה שהיו בחוצה לארץ, וידע כי בבית המלך הוא יושב, וכתב עוד בזה שצריך כל איש ישראל לחבב את ארץ ישראל, ולבוא אליה מאפסי ארץ בתשוה גדולה כבן אל חיק אמו, ומה טוב ומה נעים לשיר שיר ידידות אשר יסד ר' יהודה הלוי עליה, וכן אנו משוררים על ציון ר' יהודה בר אילעאי כל ערב ראש חודש בשמחה רבה ואנו מתחננים לק-ל לבל יגרשוני מאליה, וגם אלו אשר הם חוצה לה ראוי להם שיהיו נכספים ותאבים אליה, עכ"ל החרדים.

מסופר מהגאון ר' מאיר שפירא מלובלין זצ"ל כשבאו אליו אברכים להיפרד ממנו לפני נסיעתם לארץ ישראל פתח ודרש לפנייהם בפרשה זו על הפסוק "והיה כי תבא" והביא את דברי האור החיים הק' דאין שמחה כביאת הארץ והביא גם את דברי הזוה"ק שבספר במדבר על הפסוק "עבדו את ה' בשמחה" וכתוב "עבדו את ה' ביראה", ולכאורה זה סתירה מינה וביה, או שמחה או יראה ופירש הזוה"ק דבעידן דבני ישראל בגוי עממיא, אז העבודה היא ביראה, אבל בעת שהם שורין בארץ ישראל הקדושה, אז יש לעבד את ה' בשמחה, וגם הביא שכתוב אצל יעקב שבצאתו מארץ ישראל, לא ניסך יין ורק יצק שמן בלבד, ורק בשובו לארץ ניסך גם ביין דיין ישמח לבב אנוש, וגם בצאתו מן הארץ הק' שקעה החמה שלא בעונתה אבל בשובו לארץ זרחה לו השמש עכ"ד.

והנה מה שכתב האור החיים הק' הנ"ל על הפסוק והיה כי תבא שהוא לשון שמחה כי אין ראוי לאדם לשמוח אלא כשיבוא לארץ העליונה דהיינו לעולם הבא וכו' כי שמחת העולם הזה אינה אלא הבל וכו'.

והנה בספר סגולת משה מביא בשם הרה"ק ר' ישראל מרח"ן זצוק"ל שאמר דאע"פ שאור החיים הק' כתב דאין לשמוח לאדם בעולם הזה אלא כשיבוא לארץ העליונה כי שמחת העולם הזה אינה אלא הבל וכו', אני אומר להיפך שעיקר השמחה היא בהטבת הדרכים בעולם הזה וכו'.

ובספר נר ישראל מביא מהרה"ק מרח"ן זצ"ל שפרש לשון "והיה" שהוא לשון שמחה, לומר שעל ידי מידת השמחה אפשר לזכות לביאת הארץ ולכל טוב ע"כ.

ובאמת הכל איתא במסכת אבות (פ"ד) שיפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, ופירש (ה"ע הברטנורא) העולם הזה יפה הוא לצורך תשובה ומעשים טובים משא"כ בעולם הבא אין התשובה ומעשים טובים מהנים לאדם, שאין העולם הבא אלא לקבל שכר על מה שקיים בעולם הזה, כי העולם הזה הוא לעשות למעשה תורה ומצוות, אבל העולם הבא הוא לקבל הגמול והקורת רוח (עי"ש עוד בתו"ט).

והנה נעמוד כאן בדבר שתמהו המפרשים במה שרגיל לקרות הקריאה של הבאת הביכורים בשם "מקרא ביכורים" ומה שאומרים כעת ביאור המעשרות בשם של "יודי מעשר" שכן איתא במשנה ביכורים (פ"ב) שהקריאה של הביכורים נקרא "יודי" ובספר ליקוטי תורה להרה"ק מזידיטשוב זצ"ל כתב שסימן לאדם כאשר מקיים מצות התורה ועבודה בתרה ותפילה לדעת אם הוא עושה אותם כראוי, אז הסימן הוא שהוא יודע בעצמו שעדיין לא עשה הכל כראוי, אבל אם הוא סובר בעצמו שעשה הכל כראוי, זה סימן הוא שלא עשה כראוי, והיודי כאן קאי על מה שאומר אח"כ "עשיתי ככל

לעילוי נשמת
הרה"ח קלמן לייב לוסטיג ז"ל
בהר"ר שמואל יוחנן ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול תשנ"ו
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק משה אריה זי"ע
בהרה"ק ישראל זי"ע
גאב"ד העדה החרדית ירושלים
נלב"ע כ"י אלול תשנ"ו
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק אורי זי"ע
בהרה"ק פנחס זי"ע
השרף מסטרעליסק
נלב"ע כ"ג אלול תקפ"ו
ת. נ. צ. ב. ה.

כְּנִינֵי חַיִּים

עֹבְדוֹת חַיִּים

והיה כי תבא ואין והיה אלא לשון שמחה

בר"ת של המילה "תבא" מרמז לנו את המרשם בו זוכים אנו למדרגת השמחה שהם תמימות ב'יטחון א'מונה.

כן ניתן לרמז לזמנינו שדורשים כבר מאיתנו שלושה חיסונים, בידינו חיסון יעיל ששמו תב"א שכולל את שלושה חיסונים ששומרים עלינו מכל צרה ומצוקה, והוא בר"ת ת'שובה ב'יטחון א'מונה.

מִרְן רַבִּינוּ שְׁלִיט"א (תש"פ)

ארמי אובד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט (כו, ה) יש לפרש ארמי - יצר הרע מבקש לאבד ממני את הידיעה שיש לי אב בשמים, וע"י זה יורד מצרימה - להוריד את האדם בתוך מיצרי ים הקליפות, ויגר שם במתי מעט, פ"ל מכל המצות שסיגלתי לא יישארו לי כי אם מתי מעט.

חוקי חיים

וענית ואמרת לפני ה' אלוקיך (כו, ה).

"וענית" מלשון הכנעה. כשאדם ניגש לעבודת ה' עליו להכניע את עצמו תחילה ולחשוב על שפלותו של בשר ודם. אחר-כך "ואמרת לפני ה' אלוקיך".

תפארת שלמה

עשיתי ככל אשר צויתני (כו, יד) שְׁמַחְתִּי וְשִׂמְחַתִּי צו. (רש"י)

לכאורה האיקר מרומז דבר זה בהכתוב שלפנינו. ונראה דאמרו חז"ל (ברכות ה.) דבכל מקום המוכר עצב והקונה שמח, אבל במתן תורה היה הקב"ה המוכר שמח וגם שימח את ישראל. זה שאומר, עשיתי ככל אשר צויתני, שעשיתי עכשיו כמו שעשית אתה הקב"ה בעת צויתני את המצוות במתן תורה, והיינו ששמחתי ושימחתי את האחרים בו, כשם שהקב"ה בנתינתו את התורה שמח ושימח את אחרים.

חתם סופר

והיה אם לא תשמע בקול ה' אלוקיך וגו' (כח, טו)

איתא במגילה (דף ל"א) דלפיכך אנו קוראים את התוכחה בעת הזאת בסוף השנה, כדי שתכלה שנה וקללותיה. ונראה שהענין הוא ע"ד שכתוב "ונשלמה פרים שפתינו" שמתוך שאומרים פרשת הקרבנות בפה נחשב כאלו הקרבנות, וכן נמי מתוך שאנו קוראים בפה פרשת התוכחה נחשב כאלו חלילה נתקיימו הדברים אצלנו בפועל, ואם ח"ו נגזר ענין לא טוב כבר יצאנו חובתינו בהקריאה, ויבוא עלינו רק ברכות טובות.

תפארת שלמה

תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה וטוב לבב וגו' (כח, מז)

הר"ת של אלו הדיבורים הוא עולה כמס' תורה, וגם עולה מעשר עה"כ, ורמזה תורתנו הק' שיהיה לך עצה להגיע לשמחה בעבודת ה' ע"י תורה, וגם ע"י מעשר, שמסוגל למדת הביטחון, וגם תיבת כל רומז למעשר הנקרא כל, וכיון שאדם זוכה לביטחון, אז נמתק ממנו כל מיני מרירות וצער, כי שורש כל הצרות מחמת העדר אמונה וביטחון ח"ו.

שלחן הטהור

ובגויים ההם לא תרגיע ולא יהיה מנוח לכף רגלך (כח, שה)

כל יעודי התורה ברכות הם. גם זו ברכה. שלא תרגיש עצמך בטוב בקרב הגויים, ולא תהא לך מנוחה בשכנותם, רק בתוך אחיך בני ישראל.

אמרי חיים

ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה (כו, י)

אמרו חכמנו (כתובות קה, ב) "כל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו מקריב בכורים".

כשעבר הרה"ק רבי יצחק יוסף שנאורסון מלויבאוויטש, בשנת תרפ"ט מאלכסנדריה שבמצרים, בדרכו לארץ ישראל, עצרה הרכבת בתחנה בעיר. לפתע התפרץ לתוך הקרון בו ישב הרבי עם מלויו, איש אחד, ובידו סל מלא פירת משובחים ממינים שונים.

ותוך כדי התרגשות עצומה הגישו לרבי וסיפר:

כשהייתי ילד קטן ברוסיה, נסע הסבא שלי אל הסבא של רבנו, הרבי שמואל, זכותו יגן עלנו, ולקחני אתו שהרבי יברכני. הסבא שלי הביא לרבי מתנה של פרות מן המובחר. כבודו - המשיך המספר גם כן היה אז ילד קטן והסתובב אז בחדרו של סבו הרבי. כשלקח הרבי את הפרות מיד סבי אמר לו: יהי רצון שכשם שאתה הבאת לי ממבחר פירותך כך יביא נכדך זה, לנכדי זה.

הרבה שנים עברו מאז, גלגולים רבים עברתי עד שנתגלגלתי עד הלום, כששמעתי שרבנו עובר בדרכו דרך עיר מגורי, אמרתי הגיעה השעה לברכת רבנו שתתקיים. הזדרזתי וברוך הוא וברוך שמו שנתקיימה בנו ברכת הצדיק.

וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך (כח, י)

בשנה הראשונה לכהונת הגה"ק רבי שלום מרדכי הכהן שברדון מהרש"ם, קרה שיהודים הסתבכו עם הגויים בנוגע לחכירת מס הבשר. והם התחילו לפרוע פרעות ביהודים והחלו לזרוק אבנים לתוך חלונות בתיהם, וחישפו את השוחט ואת ראשי הקהילה כדי להורגם. היהודים הסתגרו בבתיים, הניפו את התריסים ופחדו פחד מוות. פתאום נשמע כי הצליחו לתפוס את השוחט והחלו להכות בו מכות רצח. כששמע המהרש"ם את הדבר לבש את המעיל, לקח את מטוה ויצא מהבית כדי להציל את השוחט. אשתו הרבנית בכתה יחד עם כל ילדיו הקטנים, אך הוא בשלו, מי יודע אם דמי אדום יותר מדמו של השוחט, וצריכים להציל אותו ממות. כשהגיע המהרש"ם לככר העיר נפל פחדו על הגויים, והתקיים בו הכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ביקשו ממנו מחילה, שחררו את השוחט, והבטיחו שיחזירו את מס הבשר ליהודים.

יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וגו' (כ"ח-י"ב).

נכנס חסיד אצל הרה"ק רבי שלמה מרדומסק זי"ע, והתאונן על מצבו הקשה במסחרו. אין לי מזומנים להתחיל בעסק כלשהו, אמר במר ליבו. עשה מה שכולם עושים, השיב הרבי, לך ללוות ועסק במסחר. אבל רוב הסוחרים מכירים את מצבי הכושל ואינם מוכנים להלוות לי, טען האיש. אם כך - הוסיף הרבי - הלא הדבר מפורש בהגדה: "ושאינו יודע לשאול", כאשר אין היכן לשאול, "את פתח לו". הקב"ה עצמו, כביכול, יפתח לך את אוצרו ויעזור לך. ואני מברכך: "יפתח לך השם את אוצרו הטוב את השמים ויברך את כל מעשיך".

ליראה את ה' הנכבד והנורא (כ"ח-נ"ח).

עבודתו של הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע היתה באש יוקדת. הוא היה עומד להתפלל בלבת אש סוערת ופניו לזהטים וכל איבריו חלים וזעים, והיה מטיח את ראשו בקיר בעצמה כה רבה, עד שהיה נשמע כהלמות פטישים. כשהיה מבטא את התיבה "הנורא" בשמונה עשרה, היה רועד בכל גופו בפחד נורא. סיפר הרה"ק בעל הקדושת ציון מבאבוב זי"ע, כי פעם בא אל רבינו יהודי כפרי כדי להזכיר לפניו פרתו החולה. כשהגיע היהודי, עמד אז רבינו בחזרת הש"ץ, וכשאמר את תיבת "הנורא" עברה רעהו והתעוררות בין כל הנוכחים, וביניהם אותו כפרי שהתרגש עד לעמקי נשמתו, ושכח לגמרי מפרתו החולה ומכל הסובב אותו, ונשאר בשינאווא שבועיים תמימים, עד שהפך לאחד מבני החבורה.

קול קראלי - 074-7962278

הליכות חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

נעימות החיים

הגה"ק רבי ישראל מאיר הכהן ב"ר ארי' זאב צוק"ל
בעל החפץ חיים
(י"א בשבט ה'תקצ"ט - כ"ד באלול ה'תרצ"ג)

עונש המחלוקת עולה על כולם

ה"חפץ חיים" זיע"א אשר שקטה "ראדין" מקום מושבו של הגה"ק היא בדרך כלל, הפעם היא רועשת מאד, עומדת להתפתח מחלוקת ופירוד אדיר בין אנשי העיירה. אנשי ההמון התכנסו ואמרו לייסד "חברה קדישא" חדשה נגד זו שכבר עמדה זה שנים רבות. בשבת הבאה עלה ה"חפץ חיים" הקדוש על הבימה והשמיע דרשה קצרה אך קולעת ונוקבת: "יהודים יקרים, לו היו נותנים לי אלפיים רובל שאבוא לדרוש, לא הייתי מסכים, אני זקנתי וכל שעה יקרה לי, ובכסף לא הייתי מוכר זמני, תשאלו אם כן מדוע אפוא התייצבתי היום פה? אענה ואומר לכם: ההכרח אילצני להשמיע דברים אלה. זה לי למעלה מחמישים שנה בראדין, זוכר אני היטב את כל היהודים שהתפללו בבית כנסת זה, הפלוניים והאלמוניים, והיכן הם כיום? ספונים וטמונים תחת גבעות ומצבות בבית הקברות. כלומר, סוף סוף באים כולם לשם ונאלצים לתת דין וחשבון על כל המעשים, ואם כל העבירות חמורות, הרי עונש המחלוקת עולה על כולם. כשיראו לעתיד לבוא את אימת הדין, ישתדלו להינצל בכל מה שאפשר, עד שיתלו גם בי את הקולר, באמרם היה יהודי בעירנו בשם ישראל מאיר שחשבו אותו לתלמיד חכם, והוא ראה את הכל ושתק. אבקשה נא מכם אחים יקרים, בבוא יום הדין אנא אל תזכירו את שמי, מספיק לי עם החבילה שלי ולא חסר לי לקבל.

ליוותר לחברו שחטא נגדו

בעיר ראדין היה פעם ראש ישיבה תלמיד חכם גדול, וסיפר שהרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א דיבר פעם שיחת התעוררות עצומה לפני ראש השנה, ובין דבריו אמר: האדם בא לפני הקב"ה בערב ר"ה ומשיח לפניו לבו ואומר: אני בא אליך בערב ראש השנה, ומבקש ממך שתסלח לי על כל עוונותי ופשעי, והקב"ה יכול לענות: מדוע אמחל לך? והרי כל השנה אתה דבוק בתאוות רעות ומתנהג נגד רצוני, למה שאמחל לך?! אבל יש דבר אחד שבו אפשר לפייס את הקב"ה ולרצותו שימחל, אם אני מוותר לחברי שחטא כנגדי, מעביר על מידותי, דן אותו לכף זכות ומוחל לו על כל הרעה שעשה לי ומרחיק את השנאה מלבי, ואני מכניס בי אהבת ישראל, כי אז הדברים ק"ו, אם אני בשר ודם קרוץ מחומר, אני מוותר ומוחל לחברי, אזי הקב"ה בוודאי צריך למחול לי, אם אני העברתי על מידותי ודנתי לכף זכות והייתי רחמן באותה שעה, בוודאי אבי שבשמים, הרחמן האמיתי, ירחם עלי וימחול לי על כל מה שחטאתי ופשעתי נגדו.

הורדת גפרורים או מצית אש בשעת ברהמ"ז

שאלה: האם צריך להוריד גפרורים מצית אש או אקדח מהשולחן בשעת ברכת המזון, כמו שאמרו גבי סכין. ותירץ הגאון יקותיאל ליברמן בספרי גם אני אודך שזה תלוי בנפק"מ בין הטעמים, אם דוקא ברזל צריך להוריד מהשולחן, או כל כלי משחית. לטעם הא' מדינא אין צריך להקפיד בסכין של זהב כסף ונחושת או סכין של פלסטיק, כי אם בברזל דוקא. וצינו הדעת תורה ותהלה לדוד (סימן קפ) שכן משמע מדברי הרמב"ן (סו"פ יתרו) דרק ברזל פוסל במזבח, אבל כסף ונחושת שרי. ובשו"ת שבט הלוי (ח"א סימן רה בהערות לסימן קפ) העיר מדברי התוס' (חולין יח.) ד"ה וכמה, (דמשמע דהכל פוסל במזבח ולא רק ברזל. ולטעם הב' כל כלי משחית צריך להוריד, כדי שלא יבוא להזיק את עצמו רח"ל. וכמו"כ לשאר הטעמים צריך להסיר כל כלי משחית מהשולחן, לרמז שאין חרבו של מלאך המות שולט, ושלא תראה עוד חרב ומלחמה בעולם. ובפרט בברכה השייכת ליעקב אבינו ע"ה. ולמעשה הביאו המג"א (סק"ד) ושו"ע הרב (סעיף ו) רק את הטעם הראשון של הב", שהברזל מקצר ימי האדם, ואינו בדין שיהיה מונח על השולחן שדומה למזבח שמאריך ימי האדם. ומשמע שהוא העיקר, ושענין כיוסיו אמור רק בסכין של ברזל. וגם אם נחמיר בכל סכין ולא רק בשל ברזל, ובפרט לפי המשנ"ב (סק"א) שהעתיק את ב' הטעמים שהביא הב", עכ"פ אין להוסיף להחמיר בדברים אחרים שלא הביאו הפוסקים להלכה. ובשו"ת משנת יוסף (ח"ז סימן מב) האריך אאמו"ר שליט"א בטעמי מנהג כיוסיו הסכין בברכת המזון, וכתב שם (אות ד) דלא ראינו שיקפידו שלא להניח מפתחות ברזל על השולחן בברכת המזון. ועל כרחק דהקפידא היא רק על סכין ברזל ומתכת, שסכין היא כחרב המקצרת חיי האדם, ולא שאר כלי ברזל ומתכת, כגון פמטות וכדומה. ומכל זה נראה שאין להחמיר להוריד מצית או גפרורים וכיוצ"ב מהשולחן, ועיקר הקפידא הוא על כלי משחית ממש, ולא בשאר דברים שלא הביאו הפוסקים להלכה.

מזלא טבא וגדיא יאה

שלוחה קדם ידידינו מזכה הרבים העומד לימינינו
הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מרבני אנ"ש ומו"צ ברחובות ומח"ס גם אני אודך
ולאביו הגה"ח אלחנן יעקב דוד הכהן שליט"א
לרגל השמחה במעונם
בהולדת הבן/הנכד מאיר יוסף נ"ו
יה"ר שירווי רוב נחת ותענוג ממנו ומכל יוצ"ח

ברכת השנה

מצפים לישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
הזדמנות להתברך מידי שבוע בשמירה והצלחה
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת להעברת תרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152
באימייל: 3118494@gmail.com

קול צהלה ורינה שפתינו תרננה

שלוחה ברכת מזל טוב קדם המאור הגדול
מורינו הגה"צ מרדכי מוזס שליט"א
אב"ד קהילתינו הק' בבני ברק
בנו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ואחיו של מרן רבינו שליט"א
ולבנו הגדול פרי עץ חיים
הרב אלימלך שליט"א
בהולדת הנכדה/הבת
יה"ר שירווי רוב נחת ותענוג ממנו ומכל יוצ"ח

לעילוי נשמת

מרת מנוחה ע"ה
ב"ר יעקב צבי ז"ל
נלב"ע כג אלול תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק אדונינו מורינו ורבינו

הגה"ק יצחק צבי משה זצ"ל
ברא כרעא דאבוא
אדמו"ר אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

ה"ה דניאל בן שרה סולנג' ע"ה
נלב"ע י"ט טבת תשפ"ב
ה"ה שרלי בן רבקה ז"ל
נלב"ע ו' חשון תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר צוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.